

1/7 Názvy složitějších oxokyselin, zástupci

Jak se tvoří názvy oxokyselin s více H a více centrálními atomy?

- doplníme ox. číslo H (I) a O (-II) a určíme počet aniontů ($2 \times$ index u kyslíku)
- oxidační číslo centrálního atomu
  - počet aniontů – počet H
- je-li více centrálních atomů, určíme oxidační číslo tak, že mezivýsledek dělíme počtem centrálních atomů
- např. H_4SiO_4
  - $\text{H}_4^{\text{I}}\text{SiO}_4^{-\text{II}} \rightsquigarrow (4 \cdot 2) - (4 \cdot 1) = 4 \Rightarrow$
  - ox. číslo Si (křemík) = IV (koncovka -ičitá), H_4 = tetrahydrogen
  - H_4SiO_4 je kyselina tetrahydrogenkřemičitá
- např. $\text{H}_3\text{P}_3\text{O}_9$
  - $\text{H}_3^{\text{I}}\text{P}_3\text{O}_9^{-\text{II}} \rightsquigarrow (9 \cdot 2) - (3 \cdot 1) = 15$ (*15 kationtů na 3 P*) $\Rightarrow$ každý P (fosfor) má ox. číslo V (koncovka -ečná), H_3 = trihydrogen, P_3 = trifosfor...
  - $\text{H}_3\text{P}_3\text{O}_9$ je kyselina trihydrogentrifosforečná

Jaké vlastnosti má kyselina trihydrogenfosforečná (H_3PO_4), kde se využívá?

- bezbarvá sirupovitá kapalina
- pro výrobu léčiv, hnojiv, antikoroziní úpravy Fe materiálů
- okyseluje nealkoholické colové nápoje
- *sloučeniny* kyseliny trihydrogenfosforečné jsou *důležité pro metabolismus*

Jaké vlastnosti má kyselina trihydrogenboritá (H_3BO_3), kde se využívá?

- je v parách některých sopek a horkých pramenů, tvoří bílé perleťové šupinky
- ničí mikroorganismy, používá se ke konzervaci
- 3 % roztok je borová voda (pro výplach očí)

Úkol

- 1) Odvoďte názvy kyselin:
  - a) H_3ReO_5
  - b) H_6TeO_6
- 2) Odvoďte vzorce kyselin
  - a) kyselina manganičitá
  - b) kyselina jodovodíková
  - c) kyselina chlorná
  - d) kyselina vanadičná

Řešení